

Kiñwaati ki kiñga kifε ki Pita-a **Fiee fi nuuŋ lε Kiñwaati ki Pita-a ki kiñga kifε kini-i**

Kiñwaati ki Pita-a ki kiñga kifε kini nuuŋ ε tè tsεε li bεniiŋ bε kimbeenchε-ε be ɻkosi, bε tsiiŋ li nshε chichi-i. Fiee fi nəŋa lε kiñwaati kini-i tè nuuŋ le gwe banε nime chi bεniiŋ bε ntiife-ε be binsεε le tè denji be nindi, bε le gwe ntse wu nyεŋ yi bukwεε wu ntiife wu bεniiŋ bani tè bεε bε wu ma. Pita tè tsεε kiñwaati kini ɻge bichi nuuŋ fiee fi bεniiŋ bε ntiife bε binsεε lε bani tε kweŋgi le Jiso mεen yε tuu kaari bε kε. Tiiti le fiee fi feti Jiso se chiitiyi li mbε-ε nuuŋ kifε Nyə wəki yε le wi wumu la kε (3:9).

Bikoo bi biee bi lε Kiñwaati kini-i

1:1-2 Mbεεchε

1:3-21 Ntsε wu bεniiŋ bε Krai lε

2:1-22 Kii kiñge ki bεniiŋ bε ntiife bε binsεε le məo
 ɻge wu gii naa bε li bee

3:1-18 Jobε chi Krai gii naa kaari bε

¹ Ε mi Simu Pita, ɻwanε nime wu Jiso Krai məo ɻwani wu ntoŋ. Ntsεkəo kiñwaati kini li beŋ nε fi kimbeenchε kishaan wu Jiso Krai wu nuuŋ Nyə tuu nuuŋ Kinsofu kiseŋ.

² Nyə doonchε beŋ shén yi dzeen ɻge, yi tuu yi nyε beŋ mbεεŋgii ɻge, keti li ɻkeε wu nε kii Nyə məo Jiso Krai Taa wuseŋ.

Ntsε wu bεniiŋ bε Nyɔ teen yi tsaa

3 Buŋga bwee bu nuun bu Nyɔ-ɔ nyε bwεε bee biee bichu bi tε wεki li ntse wuni-i, mɔɔ le tε ni tε tsiiŋ ntse wu Nyɔ wεki. Bu nyε bwεε le keti li ŋkεε wu tε kii Nyɔ yi teen bee le tε le bunəŋa bε bujɔŋ bu nuun bwee.

4 E le dze yini-i yi yi ka le yi se nyε bee biee bi shaan bi yaa biee bichu bi yi tε kaache. Biee bini biee le bi fε nε se ni nε kiifi biee bibifi bi li nshε yini-i bi nyaŋ yi bwin kɔŋgisi bi bifisi bεniiŋ. Nεε le, nε se ni nε nuun le dze yi Nyɔ nuun le-e.

5 Si fi nuun ni, gwene yeeŋ bujɔŋ le nε tondε ntse wu dzeen li shén yi nε gεe li Krai. Li ntse wu dzeen li, nε tondε ŋkεε biee.

6 Li ŋkεε biee li, nε tondε ŋkiiche yi yine. Li ŋkiiche yi yine, nε tondε shén yi kane. Li shén yi kane-ε, nε tondε ntse wu Nyɔ wεki.

7 Li ntse wu Nyɔ wεki-i, wi ni kεmi ŋgeen li ŋwaani-i. Li ŋkεmε ŋgeen li ŋwaani wi-i, nε tondε kinkɔŋgise.

8 Ntiitɔɔ ni kife, ε nε kεmε wuni ntse, ke nε gii nε ni nε giŋgi bu limfwe-e, wu fε nε tuu le nε ni nε nuun yee ke, ke le nε ni nε nuun si bεniiŋ bε nuun be tε fε ffee si bεniiŋ bε kεmi yε bufii kii Taa wuseŋ wu Jiso Krai ke.

9 Nε ni nε kii le ε wi kεmi yε ŋwaani wuni ntse ke, ke wu nyεε li biee bi Nyɔ-ɔ kitun, ke ŋiŋgi yε biee mfiŋ ke. Wu daayɔɔ kitun le Nyɔ tε tsootsε bibifi biee bi tε shiin feti ŋkosi.

10 Beŋwaaneŋ, fi se tuu fi nuun le nε ni nε gwenini ŋge le nε ni nε feti biee nuun bi doonchi le nteenyε wu Nyɔ teen beŋ, bε ntsawu wu yi tsaa beŋ ffee

nuunj te seesε beŋ kε. Ε ne feti lε, ne tè naa le ne we li kimbeenchε kine-ε ke.

¹¹ Bedeeni be gii be gwiye dze li be-en yi mgbenjε ni mgboonj, ne se le le bumfɔŋ bu kimakε bu Taa wuse-εŋ wu Jiso Krai wu nuun Kinsofu.

¹² Nkii le ne kii baa biee bini kitunj, ne lemi te li cheenj wu ne te woo wu teem. Se nuunj le mao si ne kii baa bi lε, η'wekao le ntuu ni ηkiimi beŋ kii bi mfi kwi.

¹³ Njengao le fi dzaoŋ le ni ηkaŋgisi beŋ kii biee bini si meenj lu ni, le ne se ni ne kiimi,

¹⁴ kife ηkiio le sheo nee niiŋ fiana bo li mi-i bwinj si Taa wuseŋ wu Jiso Krai feo mi ηkεe kitunj.

¹⁵ Nse ntuuŋ η'weki le gwene bujəŋ le ke mfi wu mi nchinε li be-enj, ne se ni ne kiimi biee bini mfi kwi.

Lii yi tè gbεεŋ yi ηεŋ bunəŋa bu Krai

¹⁶ Ne ni ne kii le biee bini bi te tè tee li be-enj kii buŋga mao mbe wu Taa wuseŋ wu Jiso Krai gii naa kaari be, tè nuunj ye mulonj mu binsεe le mu beniŋ bəseyi be nachε te se tiiti li be-enj ke. Te tè ηεŋ bunəŋa bwēe be lii yisεŋ.

¹⁷ Tè nuunj mfi wu Nyɔ Baa wuseŋ tè nyε wu ηguŋu be bunəŋa, je te bo li Nyɔ yi Bunəŋa bu ηge yi tiiti le, “Wuni nuunj Νwanεŋ, wu nuunj shén yeŋ. Ν'wuki bujəŋ be wu ηge.”

¹⁸ Bee kibee te tè woo je yini si yi shiiti yi bεε liboo mfi wu te tè nuunj be Jiso li ηkume wu waan li.

¹⁹ Si te tè woo le, te meeshi te kee cheenj wu ffee fi bentomfɔŋ be Nyɔ-o tè tee meenj lindεeri. Fi se dzaoŋ fieε le ne gεε bufii li ffee filu-u bujəŋ, kife fi fieε neε si lambo ti wuuti li kijibε-ε nsiinj Butuu woo, Jiso se ni wuuti li shén yine-ε si lah wu kwii.

20 Fiee fi ko fi yaa biee bichu feni nuuŋ le, nε kεmi le nε kεe le ntoŋ wu Nyɔ wumu nuuŋ yε lu le Kinjwaati ki Nyɔ-ɔ* wu ntomfɔŋ wu wu Nyɔ nuuŋ ni fenjisi be mbeechε we ke.

21 Fi nuuŋ le Ntomfɔŋ wu Nyɔ wumu nuuŋ yε lu wu tε dzeti li free fi wiwoŋ tε weki le fi nuuŋ. Bentomfɔŋ tε tiiti nuuŋ Fiana yi Waan̄ yi tε feti be se tiiti jε yi buti li Nyɔ-ɔ.

2

Beniij be ntiife be binsεe le

1 Nεe yεeŋ si, beniij bamu tε dza nkosi be busε li beniij li linti be yεngi le ε be bentomfɔŋ be Nyɔ-ɔ, ε nεe le si beniij be ntiife-ε be binsεe le gii be ni be nuuŋ le be-en̄ lenti. Be gii be ni be weendī be bεe be bentiife bamu be nuuŋ be biifi beniij, be se ni be fεngi Te Kikoo wu tε kwi le soon̄ be. Be gii be fe le be be be nge mfwaa mumkpaŋ be lɔŋ li yi yibee.

2 Beniij nge gii be biee kinje kibee ki nyε-εŋ, fini gii fi fe beniij ni be yeti jε yi bifī kii Dze yi cheen̄.

3 Lii yi yεchi li biee li gii yi fe be ni be seendi biee binε be muloŋ mu binsεe le mu be nachε. Bani beniij nuuŋ be Nyɔ tε nachε nge wube kituŋ mεeŋ lindεeri, nge wulu nuuŋ nεe fe tεŋgi be.

4 Ne ni nε kii le Nyɔ ti mεeŋ ki fefi ke benchindaa be tε fe bubieε baa ke. Tε shiiki be be gεeŋ fe kintsiι ki nge-ε, lii be li bencha-a le bitoo bi jimi ni fiii, fe be gii be ni be nuuŋ gεeŋ bo jobε chi nsaa.

5 Tε mεeŋ ki bache ke te kwεeŋ wu nkosi mfi wu tε tuumi dzɔɔ yi be yi fweeni kwεeŋ wu beniij be tε tsiiŋ yε ntsε wu Nyɔ weki ke. Tε fefi nεe nuuŋ Noaa

* **1:20** Kε le, wi nuuŋ kεe be bufi bwee.

wu tε tiiti le bεniij ni be tsiij ntse wu tsaaŋ lε Nyɔ lii, mɔɔ bεniij bamu mfomenyaan.

6 Tε təŋ kitoŋ ki Sədəŋ bε ki Gɔmɔra bε wi bi do buukii, fε fini nuuŋ si mbose yi ffee fi gii naa fi ka bε bεniij bε tsiij ye si Nyɔ wεki ke.

7 Se nuuŋ le, soo Lɔt wu tε tsiij ntse wu tsaaŋ yi se gbεŋgi yi bonyi wu bε ntse wu nyεŋ wu bεniij bε bifi tε kemi.

8 Biee bi wi wu tsaaŋ wuni tε njingi tuu wuki si tε tsiij lε bee lənti tε fε se shεŋ yee yi wuuti tuu yi wεsini wu jo chichi li kinjε kibee ki bifi-i.

9 Si biee bini tε kεti le, kε fi doonchi le Taa kii si suuti bεniij bε tsiij ntse wu wεki li tsaaŋ yi ŋge-ε, tuu kii te si nuuŋ gεe bεniij bε tsiij ntse wu nuuŋ ye wu tsaaŋ ke li ŋge-ε, gεεŋ bo jobε chi nsaa.

10 Ŋge wuni nuuŋ wu bεniij bamu gii naa wu yaa wu wi kwikwi. Beeyε bεniij nuuŋ bε kɔŋgisi biee bi yi yibe nyiŋini yi kɔŋgisi se nuuŋ ε bi bi bifisi wi. Be tuu be dzeti wi wu sεki bεniij fεkwiij.

Nyɔ gii naa yi lεe bεniij bε ntiife bε binseε lε

Bεniij bε tiifi binsεε bani wi ti yiiki be lε lii kε, be tsakisi yi ŋge, be ti chəndi ye ŋgaashε fiana yi liwe yi kεmi buŋga ŋge kε.

11 Mɔɔ nuuŋ bεnchindaa bε Nyɔ-ɔ bε kεmi buŋga be tεemi be yεki be ti kayi ye biee li fiana yini li Taa li limfwe kε.

12 Se nuuŋ le bεniij bani feti biee nuuŋ bi ŋgoŋ mε bee wεki si nyáŋ yi tɔɔ yi ti feti biee mbeechε nsiŋ, yi nuuŋ nεε le bεniij kɔŋye yi be sεεyε yi. Bani bεniij nuuŋ bε gaashi biee bi be kii ye bi kε. Nyɔ gii yi mεeshi bε be nεε si nyáŋ yi tɔɔ yini,

13 kinsomfu kibee gii ki nuuŋ ŋge wu be gii be ŋeŋ kii ŋge wu be t̄e b̄e b̄e wu. Be ti beechi le nj̄e biee māo ntuu ŋwonu biee weseen fənshaan kintikinti nuuŋ bujəŋ li bee. Be nuuŋ nuuŋ kinjire l̄e be-eŋ l̄enti be libisi ben̄. Mfi wu be jii biee b̄e beŋ, be wuki bujəŋ le be ni be yεŋgi ben̄ b̄e bin̄ge bi bee bi kinchərise.

14 Lii yibe ti nuuŋ nεε yi bukwεε, be ti fuki yε bibifi kε. Be ti yεŋgi b̄e bεniin b̄e nuuŋ wεε li kimbeenchε ki bee, bee be feti bibifi. Kin'yerise lii kεε li ŋgoŋ mε bee kituŋ. Be too baa kinlāo fe be fa!

15 Be chine baa dze yi tsaaŋ be biee nuuŋ yi waniti. Be dzə baa kikaa ki Balaan wu ŋwanε Bwəo wu t̄e beŋ le fε free fi nuun yε tsaaŋ kε kife t̄e kəŋgisi kwa.

16 Sombwaa se wame wu li free fi bifi fini-i. Sombwaa wu ti yeti yε kε, se yo si wiwoŋ, loose kin̄ge ki jere-ε ki ntomfəŋ wu Nyɔ wuni t̄e feti.

17 Bani bεniin bεntiife bε bee nuuŋ si ntuuŋ wu dzə wu dzə ti mεen̄ yε yi buti le kε, be tuu be nuuŋ si kikuŋ ki we l̄ekuuŋ kin̄kuŋku se ka ki too ki. Nyɔ nachε yε kintsii ki jimi ni fiii, yi gεε li bee kituŋ.

18 Be juti kimfime ŋge be tsakisi yi li yee li. Be teeki bεniin bε mεen̄ be kiifi bukiifε le be bo lε bεniin bε kii yε free fi tsaaŋ kε-ε l̄enti. Be teeki be bε ntiife wu nuun le, nuuŋ be kaari be ni be feti biee bi nyε-εŋ bi yi yi nyinjini kəŋgisi.

19 Be dzeti be kaachi li bεniin li le be gii be buu be li bumfa-a, se nuuŋ le be bəlu kibεε be tiiti mεen̄ nεε bεmfa bε biee bi bifisi yi yi wi. Be nuuŋ bεmfa kife ε wi nyε yi yee li free li, kε mwε toɔ mfwa wu free filu.

20 Nε ni nε kii le ε bεniin kifi biee bi bifisi bεniin

li nsh ε yini kituŋ kif ε be kii baa Taa Jiso Krai wu nuuŋ kinsofu, be kaari be g ε eŋ be l ε li biee bilu-u, bi liiŋ be bi k ε mi be, k ε biee gii bi f \circ li be-e yaa si bi t ε shiiŋ bi nuuŋ ɻkosí.

²¹ Ʌ b ε niiŋ fe le, bee fi dzəŋŋ le be nuuŋ be k ε e y ε e dze yi ntse wu tsaan̄ ke, y ε ki fe be k ε e be tuu be kaari be chine nchi wu waan̄ wu b ε ny ε li b ε niiŋ li.

²² Nwaani beey ε b ε niiŋ feti f ε ee fi nuuŋ l ε ɻgaŋgaa li fi buti ch ε eŋ le, “Bwi ti y ε endi biee yi kaari yi to fe yi ji.” Chimu tuu chi nuuŋ le, “B ε ti tsootsi dziiŋ yi kaari n ε e yi g ε eŋ yi tuu yi fiindi yi li bintsaŋgu-u.”

3

Jobe chi Taa gii naa kaari b ε

¹ Nsáŋ y ε ŋ yi shéŋ, kinwaati ki d ε eni kini k ε e ki kinga kif ε ki mi ntsees \circ li be-eŋ. L ε binwaati bini bichu-u mi ntsees \circ si ɻkiime le ɻkaaŋgi beŋ le n ε ni n ε k ε mi bembecche be tsaan̄.

² N'wék \circ le n ε ni n ε kiimi biee bi b ε ntomf ε ŋ b ε Ny \circ -o be waan̄ t ε tee lindeeri le bi gii bi naa bi ka, n ε tuu n ε kimi m \circ o biee bi b ε ŋŋ be Jiso-o b ε nto-oŋ b ε ne t ε tee li be-eŋ le Taa wu nuuŋ Kinsofu t ε tee le n ε ni n ε feti.

³ F ε ee fi n ε ŋa nuuŋ le n ε k ε e le gii naa ni nuuŋ jo yi kimerise, b ε niiŋ b ε ɻkwerise- ε gii be dza be b ε be n ε be kw ε risi, be feti biee bibifi bi yi yibe w ε ki.

⁴ Be gii be n ε be kw ε risi be kweŋgi le, “M \circ o t ε kaache le gii kaari b ε , wu se f ε ŋ d ε eni? M \circ o si b ε taa b ε seŋ t ε saa be kwiye, biee bichu lemi b ε ee n ε li bikaa li si bi t ε shiiŋ bi nuuŋ f ε mbeεch ε - ε si Ny \circ t ε t ε ŋ nsh ε .”

5 Be tiiti lε be kii nεε tε bujəŋ, be se fεŋgi le Nyɔ tε tee nuuŋ nεε jε ŋkosi kiboo nuuŋ lu. Se yɔ nshε bo li dzɔɔ, tε fe nshε yilu bε dzɔɔ.

6 Ε nεε dzɔɔ yi tε bo yi baanyε nshε, yi se lεeshε kwεεŋ wu tε nuuŋ ŋkosi.

7 Ε nεε jε yilu yi wu gεε kiboo bee nshε dεen i yani, yi se tεŋgi wi. Yi tεŋgi yε nuuŋ jobε chi yi gii naa yi saa bεniiŋ bε tsiŋ yε si yi weki kε, yi lεeshε be.

8 Se nuuŋ le nsáŋ yεŋ yi shéŋ, kiiŋ nε ni daayε fiee fimumkpaŋ kε, le li Taa li jobε chi mumkpaŋ nuuŋ nε si biya nchuki, biya nchuki se nuuŋ si jobε chi mumkpaŋ tε.

9 Taa ti chiiti yε yi si bεniiŋ bamu beechi, le fε si tε kaachε kε. Kendi nuuŋ shéŋ bε benj, kifε weki yε le wi wumu naa la kε. Weki nuuŋ le bεniiŋ bεchu fiiki shéŋ yibe.

10 Jobε chi Taa gii naa kaari bε chi gii chi naa chi nuuŋ si chi wi-ih lε. Booyaa kiboo gii ki nduuŋ lεwe ŋge bε buŋga ki gεεŋ ki laayε, wi se ni wu durisi biee bi nuuŋ liwe, nshε bε biee bichu bi nuuŋ lu se do buukii.

11 Si wi gii naa wu duuri biee bichu lε yini dze lε, nε beechi le nε gii nε ni nε nuuŋ ŋwaani bεniiŋ bε la li ntse wunε-ε? Nε kεmi le nε ni nε nuuŋ bεniiŋ bε tsiŋ ntse wu waan ε nε nyε yi yinε li Nyɔ-ɔ,

12 nε tεŋgi Jobε chi Nyɔ-ɔ chini, nε gwenini le chi bε tseke. Gii ni nuuŋ jobε chi wi gii wu duuri kiboo kini ki do, biee bi nuuŋ liwe gii bi booŋ.

13 Se nuuŋ le, tε tεŋgi baa nuuŋ kiboo kifεŋ bε nshε yi fιεŋ yi Nyɔ tε kaachε, ŋwaani wuni kwεεŋ nuuŋ wu ntse wu tsaaŋ gii ni nuuŋ fe kwaα.

14 Bedεen i nsáŋ yεŋ yi shéŋ, si nε tεŋgi biee bini

lε, nε gwenini bujəŋ le nε ni nε nuuŋ findzəŋ nsiŋ
lε Nyɔ lii, bε numu mbεεŋgii bε yi.

15 Nε ni nε kiimi le Taa wuseŋ kəndi shéŋ ni, nyεε
te nuuŋ mfi li bεniiŋ li le be naa be bənε. Fiee fini
nuuŋ nεε fi ŋwaani wuseŋ wu Pɔɔ wu nuuŋ shéŋ
yiseŋ tε tseε li be-eŋ bε bufii bu Nyɔ tε nyε li wuu.

16 Lε binwaati bichu bi wu tseε li, tiiti nεε kii ffee
fini le lenti. Tsεkɔɔ biee bimu bi tεεmi li bεniiŋ li
le be kεε, fi se fιε le, binchiinch bi ti kii yε fe bi
leme kε se tuu bi firisi kinyi ki biee bilu-u, si bi firisi
li bintsii bimu-u lε Kinwaati ki Nyɔ-ɔ. Bi feti lε, bi
teenyi nuuŋ ŋge li yi yi bi-i.

17 Nsāŋ yεŋ yi shéŋ, si nε kii biee bini lε, nε dzeti
mfi le kiiŋ bεniiŋ bε kichi yε bεnchi bε Nyɔ-ɔ bani
ni chee beŋ bε kŋge kibee ki bifi kini nε dza fe nε
leme kituŋ ffee nseεsε beŋ nsiŋ nε kaari nε we buwε
kε.

18 Se nuuŋ le, nε ni nε kuu bu ko li mfiε wu Taa
wuseŋ wu Jiso Krai wu Kinsofu fi beŋ lu, nε ni nε
kii wu nε giŋgi tε limfwe limfwe. Kin'yokisε ni ki
nuuŋ li wuu dεεni mɔɔ mfi kwi ma nsiŋ. Fi nuuŋ
lε.

**Sari
Sari: Sari (New Testament+)**

copyright © 2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sari

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Apr 2025 from source files dated 26 Apr 2025

0b48302f-d71e-5995-a8f4-98013bf8b3d2